

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Decizia nr. 617

Dosar nr. /30/2006

Sedința publică din 20 februarie 2008

Completul compus din:

Z	P	- Președinte
P	G	- Judecător
C	J	- Judecător

Magistrat asistent : V M

Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta
Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de procuror
N E

S-a luat în examinare recursul declarat de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara împotriva deciziei penale nr.202 din 1 noiembrie 2007 a Curții de Apel Timișoara - Secția Penală, privind pe inculpatul C

S-a prezentat intimatul inculpat, asistat de avocat P, apărător ales.

A lipsit intimata parte vătămată.

Procedura de citare a fost îndeplinită.

Procurorul a dezvoltat oral motivele de recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei atacate și, pe fond, menținerea hotărârii pronunțată de prima instanță.

Apărătorul inculpatului a solicitat respingerea recursului parchetului, ca nefondat.

A apreciat că declarația olografă a inculpatului a fost dată în faza actelor premergătoare, când acesta nu era parte a procesului penal.

Martorul H a declarat că nu cunoaște nimic despre autorul infracțiunii.

Procesul verbal de identificare a fost semnat de martorul asistent la câteva zile după accident.

Actele efectuate în cauză sunt viciate.

Inculpatul a declarat că este de acord cu concluziile apărătorului ales.

CURTEA

Asupra recursului de față;

În baza lucrărilor de la dosar, constată următoarele :

Prin sentința penală nr.333 din 15 iunie 2007 Tribunalul Timiș l-a condamnat pe inculpatul C

, domiciliat în

-în baza art.79 alin.1 din O.U.G. nr.195/2002, cu aplicarea art.13 Cod penal, la un an și 6 luni închisoare;

-în baza art.81 alin.1 din O.U.G. nr.195/2002, cu aplicarea art.13 Cod penal, la 2 ani și 6 luni închisoare.

Conform art.33 lit.a și art.34 lit.b Cod penal, inculpatul va executa pedeapsa cea mai grea de 2 ani și 6 luni închisoare, sporită cu 6 luni, în final 3 ani închisoare, cu aplicarea art.71 și art.64 lit.a, b Cod penal.

În temeiul art.86¹ alin.2 Cod penal, art.86² Cod penal a suspendat executarea pedepsei sub supraveghere pe durata termenului de încercare de 7 ani iar potrivit art.86³ alin.1 Cod penal a stabilit măsurile de supraveghere la care urmează să se supună inculpatul.

A făcut și aplicația art.71 alin.5 Cod penal și art.86⁴ Cod penal.

Instanța a reținut, în fapt, că la data de 17 noiembrie 2005, în jurul orelor 19,20, organul de poliție a fost sesizat că pe Calea Buziașului din municipiul Timișoara a avut loc un accident de circulație soldat cu vătămarea corporală a unei persoane.

Sosită la fața locului, echipa de cercetare a constatat că conducătorul auto implicat în accident a părăsit locul faptei.

Urmare cercetărilor efectuate s-a stabilit că în seara de 17 noiembrie 2005 inculpatul C , conducând autoturismul Dacia 1310 nr. pe Calea Buziașului în municipiul Timișoara, a acostat-o cu partea laterală stânga a mașinii pe persoana vătămată P , pe marcajul pietonal.

Inculpatul nu a oprit la locul accidentului, continuând deplasarea la domiciliul său, unde a introdus autoturismul în garaj.

Persoana accidentată a fost transportată cu salvarea la Spitalul Clinic de Urgență Timișoara, constatându-se policontuzii pentru care, însă, nu au fost acordate zile de îngrijiri medicale.

Întrucât accidentul de circulație s-a produs în timp ce martorul S conducea propriul autoturism în spatele celui condus de inculpat, martorul susnumit l-a urmărit pe inculpat, observând adresa unde a garat și conducând apoi procurorul și lucrătorii de poliție la acel imobil.

A fost identificat în garajul imobilului autoturismul Dacia 1310 nr. , care prezenta avarii la bara de protecție față și pe toată stânga față.

Cu prilejul acestor constatări s-a stabilit și identitatea conducătorului auto, inculpatul C recunoscând în fața autorităților și prin declarația scrisă personal că el este cel care a condus autoturismul angajat în accident.

Inculpatului i-a fost recoltat sânge la Spitalul Clinic Județean nr.1 Timișoara, stabilindu-se, conform buletinului de analiză toxicologică - alcoolemia, că la ora 20,30 avea în sânge o îmbibație alcoolică de 2,55 gr‰o iar la ora 21,30 de 2,40 gr ‰o.

Din analiza materialului probator instanța a reținut că, la două zile după evenimentul rutier, inculpatul C l-a contactat telefonic pe martorul S , propunându-i o întâlnire, acceptată și la care martorul a fost însoțit de prietenul său P iar inculpatul de o femeie, pe care a prezentat-o ca fiind soția sa.

Cu acea ocazie inculpatul l-a întrebat pe martor dacă a văzut cine a condus mașina angajată în accident, dacă l-a văzut pe el și cum era îmbrăcat și dacă poate indica dacă la volan era o femeie sau un bărbat.

La răspunsurile negative ale martorului, respectiv că nu a văzut cine a condus și nici dacă era bărbat sau femeie, inculpatul i-a cerut acestuia să nu relateze procurorului despre întâlnire. Aceleași discuții au fost confirmate și de martorul P

După acest moment inculpatul și-a schimbat poziția procesuală, susținând că el s-a aflat la domiciliu în timpul producerii accidentului, că era în stradă când a ajuns acasă soția cu autoturismul avariat, că a mers la ușa șoferului și a întrebat-o ce s-a întâmplat, aceasta relatându-i că a avut o explozie sau a lovit bordura și nu a putut preciza dacă a lovit un animal sau o persoană, că apoi el a deschis ușa garajului, soția a trecut prin autoturism pe scaunul din dreapta față, el a urcat la volan și a introdus mașina în garaj, după care soția a coborât și din garaj a trecut direct în curtea imobilului.

Inculpatul a mai precizat că a declarat inițial că el a condus autoturismul pentru că soția sa era speriată, însă, ulterior, și-a dat seama de consecințe și a revenit asupra primelor declarații.

Aceste ultime susțineri ale inculpatului au fost confirmate de soția sa precum și de martorii C, fratele inculpatului și J, care confirmă că inculpatul s-a aflat la domiciliu până în jurul orelor 18, 18,30, 19, unde a consumat băuturi alcoolice și de martora B, care a susținut că soția inculpatului, C, a plecat în jurul orelor 18,00 de la locul de muncă cu autoturismul. Instanța a înlăturat aceste declarații întrucât unele nu prezintă interes pentru cauză iar altele sunt contrazise de celelalte probe.

Împotriva acestei hotărâri inculpatul C a declarat apel, criticând-o pentru netemeinicie și nelegalitate și solicitând achitarea. În dezvoltarea motivelor, inculpatul a arătat că situația de fapt reținută de instanță este rezultatul aprecierii greșite a probelor, a încălcării dreptului la apărare și a celui la un proces echitabil, instanța motivând vinovăția pe frânturi din declarațiile din cursul urmăririi penale, în detrimentul și cu ignorarea declarațiilor din cursul judecății, administrate în condiții de oralitate, nemijlocire și publicitate, că unele mijloace de probă – cum sunt declarația inculpatului din 17 noiembrie 2005, procesul verbal de identificare din aceeași dată – sunt lovite de nulitate.

Prin decizia penală nr.202 din 1 noiembrie 2007 Curtea de Apel Timișoara a admis apela inculpatului, a desființat sentința și, în rejudecare, în baza art.11 pct.2 lit.a raportat la art.10 lit.a Cod procedură penală l-a achitat pe inculpatul C. pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.79 alin.1 din O.U.G. nr.195/2002 cu aplicarea art.13 Cod penal iar în baza art.11 pct.2 lit.a raportat la art.10 lit.c Cod procedură penală l-a achitat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.81 alin.1 din O.U.G. nr.195/2002 cu aplicarea art.13 Cod penal.

Instanța de control judiciar a reținut că principalul argument în stabilirea vinovăției inculpatului, respectiv declarația acestuia de făptuitor, dată la 17 noiembrie 2005, înainte de începerea urmăririi penale, nu constituie mijloc de probă, conform art.64 și art.224 Cod procedură penală și că, prin înlăturarea tuturor probelor administrate în cursul cercetării judecătorești au fost încălcate principiile nemijlocirii și contradictorialității în procesul penal cât și dreptul la apărare al inculpatului și la un proces echitabil, statuat prin art.6 paragraf 3 lit.d al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Analizând punctual declarațiile martorilor date atât în cursul urmăririi penale, cât și în cel al judecății, aceeași instanță a făcut o nouă ^{organizare} a acestora, concluzionând că declarațiile inculpatului se coroborează cu cele ale martorilor (soție, frate, prieteni) propuși în apărare, creându-se astfel dubiu, o stare de incertitudine care nu conferă temeinicia dovezilor.

Decizia penală susmenționată a fost atacată cu recurs de către Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara, care, invocând cazul de casare prevăzut de art.385⁹ alin.1 pct.18 Cod procedură penală, a solicitat casarea hotărârii pronunțate în apel și menținerea celei a instanței de fond, cu motivarea, în esență, că declarația inculpatului din momentul depistării sale exprimă adevărul, care se coroborează cu cele ale martorilor S.

, P. și H. iar declarațiile martorilor propuși în apărare (soție, frate, prieteni), pe de o parte sunt evident „pro causa” iar, pe de altă parte, nici nu înlătură, în raport de relativitatea în timp a situațiilor descrise, posibilitatea ca inculpatul să fi condus la orele 19,00 din data de 17 noiembrie 2005 autoturismul.

Verificând hotărârea criticată pe baza lucrărilor și materialului de la dosar, Curtea constată că recursul este fondat.

Inculpatul C la data evenimentului rutier - 17 noiembrie 2005 - era cadru al Poliției municipiului Timișoara - Biroul de Investigații Criminale, cu gradul profesional de agent șef adjunct de poliție și având și calitatea de lucrător al Poliției Judiciare (adresă I.P.J.-Timiș, fila 45 dosar urmărire penală), astfel încât competența de judecată în primă instanță aparține legal Tribunalului Timiș.

Potrivit art.62 Cod procedură penală, organul de urmărire penală și instanța de judecată, în vederea aflării adevărului, sunt obligate să lămurească cauza sub toate aspectele, pe bază de probe.

Probele - se arată prin dispozițiile art.63 alin.2 Cod procedură penală - nu au valoare mai dinainte stabilită iar aprecierea fiecăreia se face în urma examinării tuturor probelor administrate.

Pornind de la scopul procesului penal, care este acela de constatare la timp și în mod complet a faptelor care constituie infracțiuni, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală (art.1 Cod procedură penală), legea procesual penală instituie o seamă de reguli de bază, în procesul penal, potrivit cărora organele judiciare - de urmărire penală și instanțele de judecată - sunt obligate să aibă rol activ pentru a asigura aflarea adevărului, orice persoană fiind considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă.

În raport de aceste reguli și norme procesual penale, invocarea, de către instanța de apel, în susținerea hotărârii ce a pronunțat-o, a principiului „in dubio pro reo” este, pe de o parte, lipsită de temei legal (acest „principiu” nu figurează printre cazurile arătate de art.10 alin.1 Cod procedură penală în care punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale este împiedicată), iar, pe de altă parte, o reflectare a neasumării obligațiilor de către instanța de a lămuri cauza sub toate aspectele, pe bază de probe și de examinare și evaluare complexă și completă, fără ierarhizare, a tuturor probelor administrate.

Din această perspectivă, înlăturarea tuturor actelor și activităților judiciare efectuate înainte de data începerii urmăririi

penale în cauză - 8 decembrie 2005 - sub stigmatul situației acestora în afara procesului penal, este nelegală.

Așa cum rezultă din actele dosarului, lucrătorii de serviciu din Parchetul de pe lângă Tribunalul Timiș și Biroul Poliției Rutiere - Timișoara au fost sesizați de către Dispeceratul B.P.R. Timișoara despre accidentul de circulație din data de 17 noiembrie 2005, soldat cu vătămarea corporală a unei persoane, echipa de cercetare deplasându-se la locul accidentului, efectuând constatările legale și întocmind procesul-verbal de cercetare la fața locului.

Acest act, prin care se constată elemente și împrejurări de fapt și se consemnează informații utile identificării autorului accidentului, toate premergătoare începerii urmăririi penale, constituie, fără îndoială, mijloc de probă, conform art.224 alin.3 Cod procedură penală, asumat ca atare și necontestat de către inculpat.

În continuare organul de urmărire penală a efectuat, pe baza datelor obținute, verificările în teren care au condus la identificarea inculpatului ca fiind cel care se afla la volanul autoturismului, întocmind și procesul verbal de identificare din data de 17 noiembrie 2005, în care sunt consemnate și afirmațiile făptuitorului și justificarea conducerii acestuia la Spitalul Județean Timișoara pentru recoltarea probelor biologice. Și acest proces-verbal, care constată efectuarea unor acte premergătoare, constituie mijloc de probă, conform art.224 alin.3 Cod procedură penală.

Cu același prilej, inculpatului i s-a cerut și acesta a scris personal o declarație în prezența apărătorului, prin care a recunoscut că a condus autoturismul și că a fost angajat în accidentul de circulație.

Această declarație a fost înlăturată din probațiune de către instanța de apel, nefiind prevăzută printre mijloacele de probă arătate de art.64 Cod procedură penală.

Este corectă constatarea instanței de apel, însă, ceea ce a ignorat aceeași instanță este conținutul procesului verbal de identificare în care se consemnează acele susțineri ale inculpatului și care constituie mijloc de probă.

Viciile reproșate acestui proces-verbal de către apărătorul inculpatului, respectiv că nu este semnat de făptuitor, că martorul S.

l-a semnat după mai multe zile și nu își amintește ce ar fi afirmat C și, oricum,

potrivit art.92 alin.1 Cod procedură penală, trebuiau să fie cel puțin doi martori asistenți, ceea ce nu s-a realizat, nu există.

Potrivit art.92 alin.1 Cod procedură penală, când legea prevede că la efectuarea unui act procedural este necesară prezența unor martori asistenți, numărul acestora trebuie să fie de cel puțin doi.

Pentru constatarea actelor premergătoare prin proces-verbal, conform dispozițiilor art.224 alin.3 Cod procedură penală, legea nu cere prezența unor martori asistenți și nici necesitatea semnării acestui act procedural de către făptuitor.

În consecință, procesul verbal de identificare, în care este făcută și mențiunea recunoașterii de către inculpat a faptei de conducere a autovehiculului implicat în accident, constituie mijloc de probă.

De altfel, inculpatul a confirmat și în fața instanței de fond că a recunoscut la organul de urmărire penală, conform primei declarații date, că el a condus autoturismul.

Evident că, în aceste condiții, pentru ca această recunoaștere să aibă valoare probantă, ea trebuie să se coroboreze cu fapte și împrejurări ce rezultă din ansamblul probator.

Sub acest aspect, exact ceea ce instanța de apel a reproșat instanței de fond, și anume că a dat fără motivare valoare probantă declarațiilor de la urmărirea penală în detrimentul celor din cursul judecării - reproș, de altfel, gratuit - a comis instanța de control judiciar și, mai mult decât atât, neluând în seamă chiar declarațiile din cursul judecării.

Punctual, martorii S

, P

și H

au confirmat și în instanță cele declarate la urmărirea penală.

Primii doi martori au confirmat, astfel, că inculpatul i-a solicitat o întâlnire unuia dintre ei, respectiv lui S.

, la două zile după accident, în cadrul căreia inculpatul se arăta interesat ce a văzut martorul în privința identității conducătorului auto, bărbat sau femeie, a îmbrăcămintii, martorul P rămânând cu impresia acestei griji a inculpatului în privința a ceea ce ar ști martorul S.

Apoi martorul H în fața instanței de fond a detaliat cele cunoscute, declarând că, oprind cu propriul autoturism, la locul accidentului imediat după producere, el și

alți cetățeni au sunat la salvare și la poliție iar persoanele din stație spunceau că autoturismul care a produs accidentul era condus de un bărbat, mai aflându-se în acesta încă o persoană.

Toate aceste declarații, date în condiții strict procedurale și cu respectarea principiilor nemijlocirii și contradictorialității, au fost judicios analizate și apreciate de instanța de fond ca servind aflării adevărului.

Asemenea, prin relativitatea datelor de amplasare în timp a evenimentelor descrise (martorul J se referă la vizita la inculpat care ar fi avut loc la 16, 17 sau 18 noiembrie 2005) implicarea asumată în producerea evenimentului rutier (soția inculpatului) și rudenie (fratele inculpatului), declarațiile martorilor propuși în apărare de inculpat au fost justificate înlăturate de instanța de fond.

În opoziție, instanța de apel a luat în considerare numai aceste din urmă declarații, pe seama cărora a „construit” dubiul ce a fost apoi invocat în hotărârea de achitare.

Îndoiala, dubiul, poate exista în faza premergătoare, de analiză și evaluare a probelor însă hotărârea nu poate fi luată decât după lămurirea cauzei sub toate aspectele, pe bază de probe.

Judecătorul trebuie să spună adevărul, nesiguranța, îndoiala sa dispărând odată cu luarea hotărârii.

Concluzionând, Curtea reține că în cauză sunt probe certe care îl indică pe inculpatul C ca fiind cel care a condus autoturismul în seara de 17 noiembrie 2005, în timp ce avea în sânge o îmbibație alcoolică peste limita legală și care a părăsit locul accidentului.

Martorul S l-a urmărit pe inculpat până la domiciliul acestuia din urmă, văzând o persoană care a introdus autoturismul în garaj.

În apărarea formulată după ce a aflat ce cunoaște martorul susnumit, inculpatul a creat o versiune (cu trecerea soției de pe scaunul șoferului în cel din dreapta prin interiorul mașinii) care să se potrivească afirmațiilor martorului, în sensul că a văzut numai o persoană în zona garajului.

În această versiune nu se explică totala lipsă de interes a soției inculpatului de a vedea urmele pe autoturism ale accidentului și, mai ales, opțiunea atipică de trecere pe scaunul din dreapta, în locul celei firești și comode, prin exterior.

Martorul H a declarat instanței că persoanele din stația de tramvai susțineau că autoturismul angajat în accident era condus de un bărbat.

Contactarea martorului S de către inculpat, ulterior evenimentului dar înainte de a-și modifica declarațiile, cu interesul cunoscut, întregeste ansamblul probator și îl indică pe acesta ca autor al infracțiunilor săvârșite.

Pentru toate cele ce preced, recursul parchetului va fi admis, casând hotărârile pronunțate în cauză.

În rejudecare, inculpatul C va fi condamnat pentru săvârșirea celor două infracțiuni.

La individualizarea pedepsei, însă, Curtea va reține incidența prevederilor art.74 alin.1 lit.a și alin.2 Cod penal, alături de celelalte criterii prevăzute de art.72 Cod penal, inculpatul având anterior săvârșirii infracțiunilor o bună conduită, fiind încadrat în muncă, fără antecedente penale, căsătorit.

Asemenea, se apreciază că scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea acesteia, astfel încât va face aplicația prevederilor art.81 Cod penal.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
D E C I D E:**

Admite recursul declarat de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara împotriva deciziei penale nr.202 din 1 noiembrie 2007 a Curții de Apel Timișoara - Secția Penală, privind pe inculpatul Cipleu Dănuț.

Casează decizia penală atacată și sentința penală nr.333 din 15 iunie 2007 a Tribunalului Timiș cu privire la greșita achitare a inculpatului și, respectiv, la individualizarea pedepselor.

În baza art.79 alin.1 din OUG nr.195/2002, cu aplicarea art.13 Cod penal, art.74 lit.a și alin.2 Cod penal, art.76 alin.1 lit.d Cod penal condamnă pe inculpatul C la pedeapsa de 4 luni închisoare.

În baza art.81 alin.1 din OUG nr.195/2002, cu aplicarea art.13 Cod penal, art.74 lit.a și alin.2 Cod penal, art.76 alin.1

lit.d Cod penal condamnă același inculpat la pedeapsa de 6 luni închisoare.

În baza art.33 lit.a, 34 lit.b Cod penal contopește pedepsele, inculpatul urmând să execute pedeapsa cea mai grea de 6 luni închisoare.

În baza art.81 Cod penal suspendă condiționat executarea pedepsei de 6 luni închisoare pe durata termenului de încercare de 2 ani și 6 luni.

Face aplicarea art.71, 64 lit.a teza a II-a și lit.b Cod penal, pedeapsă accesorie a cărei executare o suspendă pe durata suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii.

Atrage atenția inculpatului asupra dispozițiilor art.83 Cod penal.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, azi 20 februarie 2008.

LumeaJustitiei.ro